

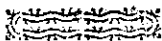

A' ROMAII TSÁSZARI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt *BETSBÖL* Kedden 11. Januáriusban 1791.

Elyseum 11-dik Jan.

A' sok változások, a' sok Nemzeti zenebonák,
a' sok vérontások, a' sok Ország-gyűlések,
a' sok pártütések, a' sok Papok és Világiak kö-
zött való veszekedések, a' sok bizonytalan hírek
között már el-szédült sok Nemzetbéli Lelkek rá
mennek az Ujj-esztendő első napján *Edipusra*, és
ki ki ujj kérdést tézzen eleibe, hogy találja ki, és
mondaná meg, vallyon jobb lézzen-e ezen ujj, mint
az O-esztendő? — A' minden Nemzeteket a' ma-
gok öltözetekben maga előtt szemlélő *Edippus* el-
mosojodván, így szól a' kérdező Lelkekhez:
nagyot kívántak töllem! de a' mennyire az én előre
látó Izsomsim a' felső világra is fel-tekinthetnek
meg.

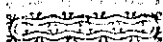

meg-mondom néktek: — Az 1791-dik esztendő tsak nem is hasonlítottathatik az 1790-dikhez; ugyan is — jól tudjátok, hogy az a' Nemzeteket, a fene-vadaknál, kik egymást meg-nem eszik, sokkal alább-valókká tette — Országokat rontott; prédált, ölt, vágott, és rontott — a' Nemzetek', Királyok' — sőt a' természet' törvényét tapadta — ez az 1791-esztendő pedig az embereknek és a' Nemzeteknek nem tsak szemeiket fel fogja nyitítani, a' Fejedelmek jusát fértetlenné tenni, a' Nemzetek és Országok' törvényét helyre állítani, hanem az embereket is emberré fogja tenni, és az egész Europai tsendelséget egy néhány — de nem sok esztendőig tartó lábokra építi. — A' Nemzeteknek szivekbe és véreibe az Anyai téjjel és a' neveléssel mélyen bégyökerezett bal-vélekedéseket, a' Nemzetek bal-ítéléteit, a' homályos felebaráti szeretetet úgy megfogja világosítani, hogy a' Nemzetek, az emberi társaságnak külömb külömb Rendjei magok fognak magokon tsudálkozni. Az emberi Nemzetnek tsak 10-ezered része lát, a' többi vak. Egy *Vandernót's* egy *Vandípen* egy Országot fel-zavar. Egy vak *Hóra* nem látta, hogy ő egy vad Oláh, 's Királynak álmodja magát. Egy *Kaglioistro* az emberi társaságot — tapadják a' Kereszténység és a' Fejedelmek törvényét — 's miért? hogy magok annál nagyobb Urak lehessenek — de!! — Az 1791-dik esztendő találja-fel Európának azt a' Lámpását, II dik *Leopoldot*, mellynél fogva a' hal mind meztitelen, az ember pedig embernek fog láttani; helyre áll az igazság, békeség; ki fog a' vakoknak szeme nyitni, a' sánták járnak — a' külömbféle galériú Felebarátok egy máll tsokolgatják — és ki ki tsendesen fog az ő éjjeli nyoszójájában alunni — boldog idő! boldog Ujj-esztendő!!

Mint a' meg-némúlt Halak úgy halgatják vala *Edippust* az Elyseumbéli Lelkek, midőn ezeket beszállené, és lokan közzülök örömeiben könyveznek vala — Elé áll egy Frantzia Lélek azonban, 's azt kérdi *Edippustól*: „ Mond meg Uram! hát már

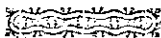
már most hogy vagynak az én Nemzetembéliek a' Frantziák — és mi fog lenni belőlük? mert a' közelebb érkezett Belgiumi Lelkek azt beszéllik, hogy a' Svéd a' Muſzkához állott, Belgium *Leopold* Tsászáré, a' Lüttikhiiek egészízen *Leopold* Tsászár Atyái Gondviselése alá bíztak magokat, a' háború nem soká tart. — A' Prufzſzus akár mint Politikuskodjék a' maga Seren hizott táborával, tsák ugyan nem mér sem a' Húzárral, sem a' Muſzkával — a' Magyarok Koronás Királyok akarattját követni kélzék — minden órán tsendefség lézzen Európának más ſzegeleteiben, a' fegyveres erő nagy — az Hatalmolzágok tsak fél ſzemmel nézik ezen Peſtiſt, és tovább harapozni nem ſzeretik.

Edippus. Közönséges Vélekedés majd minden Nemzeteknél, hogy míg a' Frantziák közökbe nem ſzármoztanak, addig az az ő Nemzeti nevekről neveztetett nyavallya is más távollabb lévő Nemzetek előtt éppen esméretlen vala. Ha tehát ezen Nemzet a' moſtani nyavallyájából is ki-nem gyógyittatnék egész Európát ezen Peſtiſbe hozhatna — azért — Én *Edippus* ugy látom előre, hogy ezek bizonyos Fejedelmek által, mihelyt más ſzegeletek le-tsendefedvéu, a' ſzomlized Hatalnak frigyét kötnék, azonnal fegyveres erővel ſognak arra kénſzerítettetni, hogy ők is, mint más Nemzetek, tsak ugy okoskodjanak. A' Papok itt az előbbeni Uraságra ſoha ſem lépnek, a' Konſtánzinápolyi *Pithia* ſoha Frantzia vén aſzſzony nem leſz; a' Király ſem egészízen az a' ki vól; de a' tsendefség 1791-dikben fegyveres erővel fog itt helyre állani. Könnyü a' Nemzeti gyűlésben a' Frantzia Köppenég alatt ſütyet hányui, de mihelyt *Bender* és *Alvintzi* meg-jelennek — az erő, az egész Nemzeti gyűlés végezését le fogja gazalni. — Midőn a' *Lütthick* azt hallották, hogy 10 ezer Auſciai Tábla-Birók meunek a' Perre, azt hirdetteté ki a' *Lüttikhi* Tanás a' nép között, hogy *Leopold* Tsászár fel vette az ő ügyeket, és igazságot akar nekik ſzolgáltatni — és a' Magiſtrátus claibe küldé *Bendernek* és

Alvintzinak ezen ki-hirdetést a' meg-erősítésre — és magokat egészírszen a' *Leopold* igazságos hatalma alá bocsáták. A' Frantziáknak-is szabad akarat-jokban áll ezt tselekedni. — Dec. 29 dikén Députátások indultak Lüttikhből Béts-fele *Leopoldhoz*, hogy az Execuziorá rendelt Sergek maradjanak ott-hon. — En má értem egy ide jött Frantzia Lékeltől, hogy a' Frantzia Királyné minden óran *Brüszfelbe* fogna lenni — így a' Tábla-Bírók még hamarébb ide érkezhetnek — mihelyt a' Királyné tseudes rév partra lépik. Azonban Frantzia országban máig is nagy a' maszlagos mozgás. — A' *Brüszfeli* Gubernum éppen úgy állott vízfza miatt, *Márii Therésia* alatt vólt, és itt már most olly tseudeség vagyon, mint-ha soha zenebona sem lett volna. *Leopold* tehát, mind a' Belgákat, mind a' Lüttikhieket, mind másokat, minden vérontás nélkül le tseudesített — és ő léfszen az, ki még valaha a' Illíoriákban békelség Királynának fog nevezeteni. Midőn ezt-is végig halgatták volna az *Elyseumi* Lelkek, fel-kiáltának: Eljen II-dik *Leopold*!!

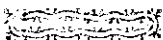
Itt egy Lengyel álla elé, 's azt kérdé *Edippustól*; hát Lengyel-orzágról mit gondolna? — Tiis bort ivó, álhatatlan szeles emberek vagytak, egy mást soha meg nem értitek, mindenitek első akar-na lenni; azért róllatok-is igen bajos valamit előre tudni; de nem meszfe vagyunk attól az időtől, hogy mindent meg-mondok néked; mert a' Dec. 11-dikén ide érkezett Lengyel Lelkek nékem azt a' hirt hozták, hogy a' Lengyel Király egy néhány napoktól fogva terhes beteg, és ezen nyavallyájáról a' felső világon sokat *politikálnak* — és ez sok-nak lámpásza — pedig meg-hal mondhatom néked — és ekkor jőjj hozzám, meg-mondom Lengyei-orzágnak állapotját. Addig-is mondhatam hogy amaz egész *Europában* híres Lengyel Dáma Gróf *Ogiuskiné* meg-hala Decemberben életének 91-dik éltendejében, ki az ő idősb állapotjában olly erős vala, hogy az ezüft tárgyérokat egy kézzel nem tsak meg-hajtotta, hanem el-is törte — a' két fő-

rintos tallért újjai közé fogta, 's el-rontotta. — —
Ogiuskiné és *Miksfáné*, edgyik Lengyel, a' másik pedig Erdélyi Magyar Dáma, kik ezen Században még eddig az aszfzonyi Nem között leg-erősbbek valának, egy esztendőben érkeztek az Elyséumba, és a' *Sámson*' Sátorában lakoznak.

A' Muzka itt a' hatalmas szomszéd, kinek noha sok-felé vagyon most dolga, és nehéz lovas Sergeit Lislánd felé húzza, tsak a' könnyű lovas Sergeket hagyván a' Török ellen, mindazáltal edgyik Muzka *Printz* Lengyel Király, a' másik *Konstantzinápolyi* Keresztény Tsászar akar még lenni — és tsak alig ha az Anglus és Prufzszus Politika fel nem sülnék. Ezeket halván a' Lengyel tsak le-süté fejét, és el-halgata.

Egy Magyar szólla ekkor Edippushoz, 's arra kéri vala őtet, hogy találná-ki mikor és hogy lenne vége a' mostani Ország-gyűlésnek? Ezen Kérdés *Edippusnak* is szeget üte fejébe, de tsak ugyan kevés gondolkozása után ezeket mondá: Ennek vége, valamint közepe igen szép leszén, de későre. Már a' Députatufok több fél esztendeinél, hogy a' magok Házaiktól, Tselédjeiktől és Gazdaságjaiktól távól vagynak — már több egy hónapjánál, hogy Gyűlések nem tartatnak — meg-únták magokat, és haza sietnek. Ezen hónapnak utolsó fertályában bizonyoson Gyűlés leszén Pofonyban, melyben a' Vallásbéli dolog Törvénybe iratik, annak utánna a' Diéta *Organizáltatik*, Députatiok rendeltetnek, és ezek dolgozván előre, egy néhány hónapok múlva megint Gyűlés leszén Budán, és ott mindenk

ugy el-igazadnak; a' hogy még csak nem-is remény-
lettétek volna. A' ti Királyatok a' leg-böltsebb
és Kegyelmelebb Fejedelem *Europában*, és valamit
a' Haza közönséges hasznára egyenlő akarattal el-
rendeltek, mindent meg fog engedni. Ugy hallam
az ide érkezett Lelkektől, hogy a' szemit fel-nyit-
tott *Nerfesi* Rend által egész Magyar-orizág mérő
Serpényöbe vétegett, és azt vizsgálja, vallyon kik
birják az Országnak nagyobb részét, és mitsoda jus-
san? De mig még e' lenne, addig-is az Ország'
Palatinussa fő Hertzeg *Sándor Leopold* ezen honap-
nak 7-dikén délelőtt a' Felsőges Királynak le-tevé
hitét, az edgyefült Magyar Kantzellaria fő Kantzel-
láriussa, és a' leg idösb Tanátsos *Nájhold* Úraknak
jelenlétekbén, mint a' Királyi Consiliumnak Presesse.
Már most csak az ujeztendöröl el-maradott F. Ud-
vari galák mennyenek véghez, mint hogy a' ti Fel-
éges Királyatok már egészen meg-gyogyúlt és hoz-
zoja mehető engedelmetis öltogat, mingyárt el kez-
dődik Posonyban a' gyűlés — és az arany — gyap-
jú felett való Pernek-is vége szakadván, Fársáughoz
kezdünk.

Hát Romában hogy ván a' dolog? azt kérdé
Edippustól egy Olasz. — Csak a' mint lehet, felele
Edippus! Most Fársáng vagyon, még is böjtről és
Penitentzia tartásról gondolkozik Roma. — Mine-
kutánna a' Frantzia Királynak nem régiben egy Ku-
rirja érkezett volna-meg Rómába a' Nemzeti-gyűléf-
nek a' Papok dolgában tett utolsó vegzélevel, az
olta mindenek kétféresen szomorúk Romában. A'
Pápa azonnal egy néhány tanátskozáfokot tartván
a' maga Kárdinalisaival el-végzette? hogy egy Ju-
b. léu-

Jubileumot hirdessen, mely szerint a' *Katholica* Anyaszent egy ház mellett az Isten hivattassék segítségül. Maga ír a' Pápa könyörgéseket. Butsu járálok léz- nek, ez alatt a' szentség szüntelen ki-lélzen téve, és ezen *Jubileum* alatt nagybün bocsátások léz- nek.

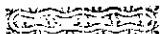
Bétsi jegyzések. — General *Kalkauth* megholt. — Obesier *B. Laudon* házasodik, és vészi magának Felesegül a' Gróf *Fünfkirken* Kiss aszszonyt, kinek sok jószágai vagynak Cseh Országban. — Hadi fegyvertár Mester és a' Hadi tanátszéknek ideig való Prefesse Gróf *Fige* terhes nyavallyákban fekszik. — Mint ő Felsőgenek kívánt egészsége már tökéletesen helyre, állott, a' múlt Pénteken a' Birodalombéli Tanátszéknek helyre állítása véghez ment. — A' Lengyel Gárda el-bomlik és el-töröltetik; és ennek eddig volt Obesiere *G. Sirakovszky* Ur, mint Generál Májor, a' Német Gárda mellé mégyen szolgálatra. — A' Gyalog *Drabant* Német Gárda (ezek csak all-Tisztek) 39 fővel szaporadik, és idő mind érdemes al-Tisztek válogattattak a' seregektől, mind azon által Veres hajának, és seemben tünhető tes- béli hibájának nem lehet lenni. — Az emberi Nemzet *Sonkolyából*, és a' sok dologtalan pártütő Nemzelségek határjaiból itt' Bétsben öszve sereglettek közzül, a' mint itt' mindenek közönségesen beizéllik, egy nagy Társeság állott fel, mely gavalléri áll-ort- zán alatt, mesterséges tolvaji hivatalt folytat. Már egy néhány börtököt meg-is próbálgattanak, sokat közüllök a' tolvajságon el-is fogtanak, és az ide va- ló száz svemü *Argus Politzia* azt igéri, hogy ezen otsmány *Kompánia* minden órán keletzébe kerül; csak

addig pedig az itt lévő számos Magyar Uraságok, kik itt' a' fogásokat még nem tudják, szállásaiknak ajtalt jól bé zárva tart hatják, 's magokra vigyázzanak. — Az az Inas, ki egy Ujságban a' minap éppen a' 19-dik lapkementzében bé dugta vala a' fejét, már ennek előtte hat esztendővel a' Pofonyi Hir-mondóban is ki dugta volt — azért ez legalább-is tiz esztendős történet — ez hát igen nagy miuap, és nem most történt.

Egy Erdélyből jött Levélből azt-is olvashatjuk, hogy a' Küküllő Vármegyében lévő 13 Szász Kövönség, a' Kolo'svári Ország-gyűlésénél azon meserkednék, hogy ők a' Segesvári széktől függyjenek, törvényes és egyéb parantsolatokra nézve, és a' Vármegyei Tilztektől menttek légyenek. Sőt nagy Pártfogókat-is kerestének, M** — Ha ezt véghez vihetik, az ott biró vagy lévő Földes Uraságoknak bajofabbatska fogna lenni. — Egy más Kolosvári Levélből tsak azt irhatjuk, hogy a' mi Unitárius Atyánk — és Hazánkfiái most-is azon vólnának az Ország-gyűlése előtt, hogy más nagyobb hivatolokra-is alkalmaztatnának — de ezen Levél kevéssel láttatik őket biztatni.

Brüsszel azt írják, hogy a' Belgiumban lévő Tsászfári fegyvereseknek számok 40 ezerre mégyen, tsak Brüsszelben magában 7000 Katona vagon, kik többnyire a' Klástromokban vagynak bé szállva. Estvéli 11 óra után egy léleknek sem szabad magát a' határon kívül mutatni; és a' kiusk szájából ezek a' szók hallatnak: *Vonkist*, *Royalist*, *Patriot*, 200 forint büntetést fizet, vagy a' bűnös testivel lakol. —

Budáról ezt írják: Itt még eddig szomorú és esős nedves idők járván, külömb külömb-féle mejj, órr és főbéli nyavallyák uralkodnak, azonban mindenek úgy itélnek, hogy ezen nedvesség még eddig a' termő Természetnek leg-kifsebb ártalmára sem lett volna. — *Kolosvárról* Dec. 30-dikán a' jelentetik, hogy itt szinte semmi szüki a' Sárnak. Parantsolat lévén eránta, hogy a' Piatzról és a' nevezetesebb utzákból a' sár hordattassék ki, 665 n. forint árra sárt már ki-takarítottunk, és még szinte semmi hijjánofsága a' sárnak — és nem-is esmerzik, hordottunk-é valamit ki belőlle vagy sem. Itt is hat nedves a' Tél. — Bétsben mi még semmit sem tudunk a' télről — az a' szerentsénk, hogy itt a' sárnak nem szabad 24 óránál tovább ülni a' Városban; azért nekünk poros útunk vagyom. — Ugy veszlük a' Bánátból a' tudostást, hogy az Illyriai *Sinodusban*, vagy Nemzeti Gyűlésben sok bölts végezések lettenek volna, és a' többi között nevezetes az, hogy a' Püspököknek minden esztendőnként járandó fizztését egy bizonyos mértékre határozták; az ebből meg-maradott Summát pedig a' szegény Papok számára fel-állittandó Cassába fogják tenni, hogy ezek-is illendő módon tápláltassanak. — Itt mások-is ki-nyithatnák a' szemeket. Ha minden Gyülekezet csak 2-szer alamisnálkodnék önként esztendőn által egy ilyen Cassának fel-állittására — és minden gazdag Prédikátor csak 1 aranyat adna esztendőben ehhez, egy néhány esztendők alatt egy olly summává nevedekné ez, hogy a' *Turi* (Erdélyben) Prédikátor kereket falazni, és az Özvegy Prédikátornék árváikkal edgyütt kodólni nem kéntelenítették. — *S. Patakról* szomorú hir tsenditi a' Magyar Műsák fülét. A' múlt esztendő, ama nagy hírű tudós *Filophie* Professort, néhai *Szilgyi Márton* Urat, ki a' külső Országi tudományok műhelyét két izben megjárván, magát egy tudós és hasznos Hazasivá palérozta vala, el-vitte az élők közzül magával. Legfájdalmasabb az, hogy ezen ifjú tudós Férfi a' mi Hazánk Tudományának, és Nemzeti nyelvünk előmenetelének ki-fizethetetlen kárával hala-meg.

Európa' nagyobb Státusairól közönségesen.

Telzik:

Az *Ausztriai*

Birodalomban, a' Lakosok' számát 20 millióra; jövedelmét 60 millió tallerra; hadi erejét 300,000 emberre. *Dániában*, a' Lakosok' számát 2 millióra; jövedelmét 7 millió tallerra; hadi erejét, a' szárazon: 75000 emberre; a' vizen 30 öreg hajókra. *Frantzia Országban*, a' Lakosok' számát 25 millióra. *Hollandiában*, a' Lakosok' számát harmadfél millióra: jövedelmét, 15 millió tallerra: hadi erejét a' szárazon 40000 emberre: a' vizen pedig 15 öreg hajókra. *Lengyel Országban*, a' Lakosok' számát 9 millióra: jövedelmét 6 millió tallerra: hadi erejét 50000 emberre. — *Nagy-Britanniában*, és *Hiberniában*, a' Lakosok' számát 12 millióra; jövedelmét 114 millió tallerra; hadi erejét a' szárazon 60000 emberre: a' vizen pedig 170 öreg hajókra. *Palatinátus's Bavaáriában*, a' Lakosok' számát 2 imillióra: jövedelmét 6 millió tallerra: hadi erejét 30000 emberre. *Portugalliában*, a' Lakosok' számát 2 millióra 's 250000-re. jövedelmét 18 millió tallerra: hadi erejét a' szárazon 30000 emberre; vizen pedig 10 öreg hajókra. *Pruszziában*, a' Lakosok' számát 6 millióra: jövedelmét 25 millió tallerra; hadi erejét 210000 emberre. *Ruszziában*, melly 304000 négy-szeg (quadrat) mért földet foglal magában a' Lakosok' számát 30 millióra: jövedelmét 40 millió tallerra: hadi erejét, a' szárazon 250000 emberre, vizen pedig 50 öreg hajókra. *Saxoniában*, a' Lakosok' számát 2 millióra: jövedelmét 750000 tallerra; hadi erejét 30000 emberre. — *Szárdiniában*, a' Lakosok' számát 3 millióra, 's 250000 re: jövedelmét 6 millió tallerra: hadi erejét 30000 emberre. *Siciliában (Neápolis)* a' Lakosok' számát 6 millióra: jövedelmét nyóltzadfél millióra: hadi erejét 30000 emberre. *Spanyol Országban*, n' Lakosok' számát 11 millióra: jövedelmét (közep számát véve 60 millió tallerra: adósságát 226 millióra: hadi erejét a' szárazon száz ezer emberre; vizen pedig 69 öreg hajókra. *Svéd Országban*, a' Lakosok' számát 3 millióra: jövedelmét nyóltzadfél millió

lió tallerra; hadi erejét a' szárazon 50000 emberre, vizen pedig 30 öreg hajókra. *Török Országban*, a' Lakosok' számát (közép számot véve) 36 milliósa: jövedelmét 36 millió tallerra; hadi erejét a' szárazon 300000 emberre; vizen pedig 25. öreg hajóra. *Venéziában*, a' Lakosok' számát 2 millióra, 's 600000-re: jövedelmét 9 millió tallerra: hadi erejét, a' szárazon 8000 emberre: vizen pedig tíz öreg hajóra.

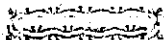
Erdélyből Kolosvárról — „Kezdődött maga valóságában az Ország Gyűlése Dec. 21ken. Egybe seregelve tuduillik ez nap, a' törvényesen egygyesültt három Nemzejei Nagy Fejedelemségünknek; minekutánna Gróf *Bánffy* György ő Kegyelmeiségét Fő Kormányozónak, Gróf *Kemény* Farkas ő Kegyelmeiségét Rendek' Elölülőjének: M. *Csernátoni*, *Csercsin*, és *Türi* Urakat pedig Itélőmestereknek választották volna, *I. Leopold* Ts. 's Király' Diplomájan fundáltt szabadságok szerént: tudtára adták Küldöttjeik által a' külön ülő Ország Gyűlésének, Gróf *Kemény* Farkas ő Kegységére nézve tett választásokat: ahoz képest ki kérték a' meg nevezett Méltóságnak közibek való jövetelét, ki is el menvén legottan a' Rendek' Gyűlésébe, maga helyére ült. Tsak hamar azutan újra más Követség küldettett az Ország' Tanátsába, annak jelentésére, hogy Gróf *Bánffy* György ő Kegységét, Eleinek, főképpen pedig magának személyes érdemeire nézve, Fő Kormányozói hivatalában egyvező akarattal és szóval meg hagyták a' T. Rendek: minekokáért kéretik, hogy jöjjön közikbe, 's a' szokott hitet tegye le: melly mind a' kettő meg is lett. Ez alkalmatossággal igen ékes Magyar Beszédet tartott a' Fő Kormányozó Úr. — Meg kéretett ugyan azon napon, feles számú Követség által, a' Kir. telylyes hatalommal fel ruházott Biztos B. *Rall* ő Kegyes, hogy a' jövő tsőörtökön, az az 23-dikon méltóztatna közöttök meg jelenni, a' hit le-tétel (*Homageum*) el vételére: a' ki is készségét izente a' T. Rendek' kívánsága tellyésére. — Más nap, az az 22-diken a' T. Rendek' Elölülője tette le magyarul, a'

Izo.

jánlani. — Az Ujj-éztendőben fognak a' *Királyi Propozitiók* és az Országoknak férelmei elé vétetni, és a' mennyire előre láthatni, azokról teendő munkák; bizonyos *Commissiókra* fognak biztatni. — A' F. Udvari Kantzellária vagy el-vállása a' Magyar-országától, vagy megmaradása eránt még külömb vélekedések vagynak, és úgy lehet már előre is látni, hogy ebben bajosan-is edgyéznek-meg.

Kis Oláh Ország. Krájová. 23. Dec. — „A' múlt hónapnak, u. m. Dec. 19 dikén innen Krájováról meg-indulván a' Pruszsus Udvarhoz menő Török Követ, a' Bánáton és Magyar-országon fogkeresztül menni *Berlinbe* — és mi végre? gondoljuk, de nem tudhatjuk. — Ezen Török Követ 9-ed magával olyan tzuor modra indult-meg *Viddinből*, hogy egészszen Krájováig azon rongyoss Paraszt Oláh szekereken jött, melyekbe a' szegény Parasztok szoktak Barmaikat jármozni. Itten megiszánván ötet némelleyek, egy fedeles Kotsit adának néki pénzért, hogy jobban útozhalsan. — Az itt lévő Regimentek, kik a' F. M. L. *Enzenberg* parantsolatjából (ki is Bukoresiben vagyon és Nagy és Kiss Oláh-országnak Vezérje) a' Stábális Tiszteken alól, egész utolsó Köz-emberig mind Török pénzel fizetteinek. Így tehát a' Katonák' fizetések valamivel kedvösebb; mert az Arany akárminémű legyen az tsak 5 M. forint, és minden 100-an 10-et vesztünk. — A' drágaság a' boltokban itten olly nagy, hogy a' mit a' mi Országunkban 3 krajtzaron fizetek, itt 6-tot kell-tik adnom érte. — Ennek oka pedig az, a' mint a' Kereskedők mondják, hogy molt a' háborúval 3-szor annyi Vámost is kellett nékiek adni, mint békefényben. A' mi Tiszteink és Katonáink a' boltok felé sem mernek menni olly drága minden — és ha hamarjában, a' mint reméljük, visszafordulunk Hazánkba, mind meg-rongyalódunk ezen a' vad földön.

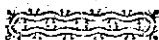
Horváth Országból Klindából Dec. 18-dikán ezt írják: — „Eppen ma érkezék hozzánk parantsoló Levél, hogy a' Szabad Sergeket, a' föld-ásó Katona-

tonaságot el-botsáfsuk, a' kik mindazonáltal a' had folytatására el-maradhatatlanul szükségelek. — A' Tíztek Lovainak hadi-eleség nem adatik 's több e'-féle, mely a' békefélegnek a' jele. De ha más különös Levelekre tekintünk, úgy láttyuk, hogy a' 4-dik ezteendőbéli Táborozáshoz is hozza fogunk kezdeni; mert a' Sergek Tízzeinek más felől olyan rendeléseik vagyon, hogy a' hibákat potolják, és vessenek számot, a' szükséges dolgok mibe fognának kerülni. Ezen kívül a' *Szluini* Kerületben nagy élés házok állittatnak-fel, és hordozható hadi Be-tegek' háza épittetik. Egy szóval semmit sem tudunk bizonyost; mert a' Környüláliások most erre, majd amazon láttatnak a' dolgokat határozni — azonban az el-botsátott Szabad-Seregbéliek olly kézi mellestéghoz fogtanak a' széleken, mely miatt a' környéket nyughatatlanná tették. Ezekről bölts rendelés lévén, ottan ottan el-fogatnak a' Gonosz-tévők, és egy egy garafos kötelet nyernek jutalmul.

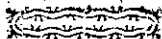
Az Oláh országból vett Levelek Szerint, az a' Török hajos fereg, mely Ismailnak óltalmára vala rendelve, az óltalamtól nem csak el-rekeízttetett, hanem Muszka Tengeri Vezér *Kibás* által a' Dunának edgyik Tenger szakadékjába ugybé záratott, hogy onnan edgyet sem mozdulhat. — — A' szárazon lévő és Ismaílt ostromlo Muszka tábor Gen. Lajd. *Potemkin Pál* alatt vagyon. Ez a' Vezér az alatt egy szembe-tünhető részét Táborának Bulgáriába bejébb nyomitotta, és Várnának tzelez, mely város a' Tenger felől, Tengeri Orföz Vezér Ulsakov által azonnal ostrom alá vetetik, mihelty ezek a' stároz felől meg-észeznek. Itt nem meízize vagynnk Konstantinápolytól.

A' mesterségek' gyarapodásán munkálódó *Hamburgi* Társaság, 4 kérdéseket tett fel jutalom alatt, a' jövő Husvétra kéízittendő meg-fejtés végett. A' két első kérdés ez: 1.) Mik, *Hamburgra* nézve, az alatonabb Rendek' el szegényedésének kütsejei? 's mik lennének a' leg foganatosabb, és használhatóbb eízközök, ezen el szegényedésnek meg akadályoz

tatására? 2) Melylyek a' kiváltképpenvaló kútfejek, a' mind két nemen lévő tseledék' erköltsi meg vesztegetődésének, 's hogy' lehetne azon, törvényi kényszerítés nélkül segíteni, mind magoknak a' tseledéknek, mind pedig az Uraságoknak javokra? Az elsőre 20; a' másikkra pedig 15 arany vagyon fel téve. — Vajmi szükséges volna más nagyobb és kissébb Státusokban is az efféle, 's ezekhez hasonló kérdéseknek fel tételére, 's jó meg fejtésére. Annyival szükségesebb volna nevezetessen kedves Hazánkban, különösen az első kérdéshez hasonló kérdést tenni fel, 's az által az alsóbb Rendnek maga fel vehetését eszközteni, mennyivel közönségesebb annak szegénysége, és még annyival is inkább, hogy nagyobb részét mezei gazdaságot üző emberek telzik.

Ketskemét 6. Jan. — „ *Asmis Seit Effendi* Berlinbe utazó Török Követ özses szakállú, kívánatos ábrázatú tisztos Férstü, ezen most szerentsélsen elkezdődött 1791-dik elztendőnek 4-dik napján déli 12 órakor Ketskemétre érkezvén, a' Városon kívül helyhez tetett Ketske nevezetü Vendég-fogadóban meg szállott, két óra múlva pedig, minek-előtte ebédelt, vagy vatsorált volna, az vele lévő Pruszus Talmátszal (Magyarázó) és ezüstös magokban nyársat foglaló Páltzákat viselő két Test-örzőivel a' Városban bé-jövéen, előbbször *Volff* Josef Posta Mester Ur házát meg-látogatta, az hol is az eleiben fel-té tetett szöllöböl 's almákból evén, a' Városi Curiának meg-szemlélésére indult, itt fél óranyi mulatozása alatt, a' falon függő Magyar Vezér Eleinknek, *Atilának*, *Bendeguznak*, *Gejzának*, 's t. Képeiket meg-visgálván, és számos Látogatóit minden szelid tisztelességgel el-fogadván, 's a' Városnak két úttzáin végig Kotsizván, a' meg-irt Szállására visszta tért. Más nap az az: 5 dik Jan. vele lévő Pruszus, és Görög Talmátsokkal, Török Titoknokjával, és 15 szolgálival (kik közé számláltatnak a' fent irtt két Test-örzők, 's Szakátsa, útnak indult.

NB. A' Követtel utazó Pruszszus Talmáts, mint egy 20 esztendőös Ifjú korában ez előtt 27 esztendőökkel a' Pruszszus Követtel Török Országban menvén, ott maradott, 's ott meg-feleségedvén nagy Kereskedést tart, mint Kerészteny.

Egy Követésre méltó gazdaságbéli példa: Esztergomból Jan. 1-sően. — A' F. és Érsek Primás Battyányi ő Em.nak örökös Uradalmának fő igazgatója Ormosdi Páddi István Ur, ki a' miveletlen helyeknek mivelhetőkké való tétele által, a' mezei gazdaságban már eddig elé ditséretes példákat adott, közelebbről a' múlt Novemberben a' Primásnak ügyén ezen Esztergom Vármegyében lévő *Csenke* nevű jószágában, melly a' maga fekvése szerint a' szteleknek egészfizzen ki-lévén tétértve, a' homoktól egészfizzen el-borittatva vala, 500-ezer *Füz*-fákat ültettetett, mellyek által már, nem tsak ezen helység maga, hanem a' körül való faluknak határjai is a' tovább való pusztulástól egészfizzen megmentettenek. Ezen munka olly időben tétértett, midőn a' munkások egyéb mezei foglalatosságoktól nem vanattanak-el: és az egész munkát 3000 ember 4 hetek alatt bé-végezte.